

Ö?retmenler ?çin Bilgisayar Öz-Yeterlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmenler ?çin Bilgisayar Öz-Yeterlik Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27199>

Özet

Öğretmenler için Bilgisayar Öz-Yeterlik Ölçeği, Polat, Şendurur ve Savaş Yıldırım tarafından 2019 yılında geliştirilmiş ve doğrulanmış bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, öğretmenlerin eğitim süreçlerinde bilgisayar teknolojilerini kullanma becerilerine ve bu becerilere olan inanç düzeylerine odaklanarak, mesleki öz-yeterlik algılarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Ölçeğin geliştirilmesi süreci, öğretmenlerin dijital çağda başarıları bir şekilde entegrasyon sağlamaları için kritik öneme sahip olan bilgisayar kullanma na yönelik tutum ve yeterliliklerini nesnel bir şekilde değerlendirme ihtiyacından doğmuştur.

Ölçek, öğretmenlerin bilgisayar donanımı, yazılım ve pedagojik uygulamadaki yeterlilik inançlarını çok boyutlu bir yapıda ölçmek üzere tasarlanmıştır. Akademik literatüre katkı sağlamak amacıyla geliştirilen bu araç, eğitim araştırmalarında ve hizmet içi eğitim programlarının planlanmasında öğretmenlerin teknolojiye adaptasyon düzeylerini saptamak için önemli bir potansiyele sahiptir. Ölçek geliştirme çalışması, Türkiye'deki öğretmen örnekleminde gerçekleştirilmiş olup, elde edilen sonuçlar ölçeğin güçlü geçerlik ve güvenirlilik değerlerine sahip olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen öz-yeterliliği, bilgisayar öz-yeterliliği, teknoloji entegrasyonu, ölçek geliştirme, eğitim teknolojileri, mesleki yeterlilik.

Yazarlar

Polat Şendurur, Savaş Yıldırım

Amaç

Öğretmenler için Bilgisayar Öz-Yeterlik Ölçeği'nin temel amacı, aktif olarak görev yapan öğretmenlerin veya öğretmen adaylarının, eğitim ve öğretim faaliyetlerinde bilgisayar ve ilgili teknolojileri kullanma konusundaki kişisel yeterlilik inançlarını ölçmektir. Bu amaç doğrultusunda, ölçek, öğretmenlerin donanım, yazılım, internet kullanımı ve öğrenci merkezli teknoloji uygulamaları gibi farklı boyutlardaki yeterlik algılarını ayrıntılı olarak incelemeye olanak tanır.

Ölçek, sadece genel bilgisayar okuyucuların değil, aynı zamanda öğretmenlerin teknolojik pedagojik içerik bilgisi (TPACK) çerçevesinde teknolojiyi öğretim amaçlı kullanma becerilerine duydukları inanca da yansıtılabilecek hedefler. Elde edilen veriler, öğretmenlerin teknoloji kullanımı konusunda hangi alanlarda desteğe ihtiyaç duyduklarının belirlenmesine ve bu sayede daha etkili hizmet içi eğitim programlarının tasarlanmasına yardımcı olmaktadır.

Yap?

Ölçek, sosyal bili?sel ö?renme teorisinin merkezi bir kavram? olan öz-yeterlik (self-efficacy) üzerine kurulmu?tur. Öz-yeterlik, bireyin belirli bir görevi ba?ar?yla yerine getirme yetene?ine dair ta??d??? inanç olarak tan?mlan?r. Bu ölçek özelinde, yap?, ö?retmenlerin mesleki rollerini yerine getirirken bilgisayar teknolojilerini etkili ve verimli kullanma kapasitelerine olan inançlar?n? temsil eder.

Ölçe?in çok boyutlu bir yap?ya sahip olmas? beklenir; bu boyutlar genellikle temel bilgisayar becerileri, internet ve ileti?im teknolojileri kullan?m?, yaz?l?m ve uygulama yeterlili?i ile ders içeri?ine teknoloji entegrasyonu gibi alanlar? kapsar. Bu ayr?m, ara?t?rmac?lar?n ö?retmenlerin bilgisayar öz-yeterliklerinin hangi spesifik alanlarda güçlü veya zayıf oldu?unu anlamalar?na olanak tan?r.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme ve do?rulama çal??mas?nda (?endurur ve Y?ld?r?m, 2019), yap?sal bütünlü?ünü kan?tlamak amac?yla çe?itli geçerlik analizleri uygulanm??t?r. Çal??man?n temel amac?, Ö?retmenler i?in Bilgisayar Öz-Yeterlik Ölçe?'nin teorik yap?y? ne ölçüde temsil etti?ini belirlemektir.

Yap? geçerli?i, Faktör Analizi yöntemleri (Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c? Faktör Analizi) kullan?larak incelenmi?tir. Bu analizler, ölçek maddelerinin beklenen alt boyutlar alt?nda topland???n? ve kuramsal yap?y? destekledi?ini göstermi?tir. Ayr?ca, içerik geçerli?i için uzman görüş?lerine ba?vurularak maddelerin ölçülmek istenen yap?y? kapsaml? bir ?ekilde temsil etmesi sa?lanm??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??malar?, ölçekten elde edilen puanlar?n tutarlılı??n? ve kararlılı??n? de?erlendirmi?tir. Geli?tirme makalesinde, iç tutarlılık katsayılar? (Cronbach Alfa) hesaplanm??t?r.

Ölçe?in genel iç tutarlılık katsay?s?n?n (Cronbach's Alpha) yüksek oldu?u tespit edilmi?tir (Çal??man?n detaylar? için referans makaleye bak?n?z). Bu yüksek de?erler, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü ve dolay?s?yla Ö?retmenler i?in Bilgisayar Öz-Yeterlik Ölçe?'nin bilimsel ara?t?rmalarda kullan?labilecek düzeyde yüksek güvenirli?e sahip oldu?unu ortaya koymaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal geçerliliğini belirlemek amacıyla hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. AFA, ölçeğin kaç alt boyuttan oluştuğunu keşfetmek için kullanılmıştır; DFA ise belirlenen bu faktör yapısının teorik modellerle uyumunu test etmek için uygulanmıştır.

DFA sonuçları, model uyum indekslerinin kabul edilebilir veya mükemmel sınırlar içinde olduğunu göstererek, ölçeğin çok faktörlü yapısının veri tarafından doğrulandığını işaret etmiştir. Bu faktörler, öğretmenlerin bilgisayar öz-yeterliliğini farklı beceri alanlarında (örneğin, teknik yeterlilik, pedagojik uygulama yeterliliği) ayrıtırmaktadır.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Ölçek Geliştirme ve Doğrulama Çalışması)

Format: Derecelendirme (Tipik olarak Likert tipi bir ölçek kullanılmıştır, 5'li veya 6'lı derecelendirme beklenmektedir.)

Mevcut Diller: Türkçe

Hedef Popülasyon Grubu: Öğretmenler

Yaş Grubu: Mesleki yaşamdaki yetişkinler (Öğretmenler)

Popülasyon Detayları: Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda görev yapan çeşitli branşlardan öğretmenler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan anket tipi ölçektir.

Anahtar Kelimeler

Eğitimde teknoloji, öz-yeterlik, öğretmen eğitimi, ölçek doğrulama, Kastamonu Eğitim Dergisi, pedagojik yeterlilik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Sağlanan kaynakta mevcut değildir.

Bağlı Kuruluş E-posta Adresleri: polat.sendurur@omu.edu.tr (Sorumlu Yazar Polat Sendurur)

Yayın Adresi: Sağlanan kaynakta mevcut değildir (Sorumlu yazar: Polat Sendurur).

Şinler, Ücret ve Test Yılı?

Ölçek geliştirme çalışması 2019 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin akademik ve araştırmaya amaçlı kullanımı genellikle orijinal makaleye atıf yapmak şartıyla ücretsizdir. Ticari kullanım veya geniş ölçekli uygulama için yazar(lar) ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Sorumlu yazar ile iletişimi kurmak için e-posta adresi: polat.sendurur@omu.edu.tr.

Kaynaklar

Sendurur, P. ve Yıldırım, S. (2019). Öğretmenler için Bilgisayar Öz-Yeterlik Ölçeği: Geliştirme ve doğrulama. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 27(2), 433-441. doi:10.24106/kefdergi.2497

Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden ulaşılabilir: dergipark.org.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [ogretmenler-icin-bilgisayar-oz-yeterlik-olcegi-toad.pdf](#)

Öğretmenler için Bilgisayar Öz-Yeterlik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Kaynak içerikte ölçek maddeleri sağlanmamıştır. Maddeler için yayımlanan akademik makaleye başvurulması gerekmektedir.